

industrijsko-gospodarski pregled

Uređuju: Hedviga Kveder i Marija-Biserka Jerman

Proizvodnja i prerada plastike i guma

Višemjesečni zastoj najvećeg proizvođača polimera i petrokemikalija u Hrvatskoj DIOKI-ja rezultirao je u 2011. godini najlošijom proizvodnjom plastike i gume u posljednjih 20 godina. Prije rata se u Hrvatskoj proizvodilo oko 370 000 tona polimernih materijala.

Najslabija proizvodnja u posljednjih 20 godina bila je 2003. godine, kada je proizvedeno 157 000 tona polimera. Sada se u Hrvatskoj proizvodi oko 200 000 tona polimernih materijala.

Industrija plastike je infrastrukturna djelatnost. Proizvodi se nalaze u svim granama industrije od telekomunikacija, obnovljivih izvora energije, do medicine. Najviše se proizvodi plastična ambalaža. Proizvode se plastične cijevi (izolacijske ploče), dijelovi za automobilsku industriju, plastični dijelovi koji se ugrađuju u tramvaje i čamce.

Prema Državnom zavodu za statistiku u Hrvatskoj 559 tvrtki prerađuje plastiku, 81 tvrtka proizvodi gume, a tri polimerne materijale tj. sirovine za preradu plastike. Broj tvrtki se stalno povećava.

U DIOKI-ju se proizvode polietilen niske gustoće (PE-LD) i polistiren (PS). Značajan proizvođač Chromos – Tvornica smola proizvodi nezasićeni poliester (UP), akrilne i alkidne smole, poliol i vinil-ester. U Orioliku se proizvodi kruta i savitljiva poliuretanska pjena (PUR). DIOKI je zaslužan za 90 % ukupne proizvodnje polimernog materijala. U 2010. godini tvrtke su ostvarile ukupni prihod od 6,5 milijardi kuna.

Tvrtka Kaplast, nedaleko od Vojnića, uspješno posluje već 40 godina. Proizvodi nosiljke za pića i pokriva 70 % tog tržišta u Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini, Kosovu, Srbiji i Sloveniji.

U Hrvatskoj u sektoru plastike i gume u 2010. godini bilo je zaposleno oko 8300 djelatnika.

Plastika i guma su “zeleni” materijali koji se mogu reciklirati te ponovno upotrijebiti u proizvodnji. H. K.

Ina povećala proizvodnju ugljikovodika

Financijski rezultati Ina grupe u 2011. godini pokazuju rast profitabilnosti na razini operativnog poslovanja i neto-dobiti. Prošle godine ostvarena neto-dobit je 1,82 milijuna kuna, što je rast od 854 milijuna kuna u odnosu na 2010. godinu. Ostvareni rezultati uvjetovani su vanjskim faktorima kao što su na primjer cijena sirove nafte i povećana prosječna proizvodnja ugljikovodika u poslovnom području istraživanja i proizvodnje nafte i plina. H. K.

Badel ostvaruje operativnu dobit

Badel 1862 u 2011. godini iskazao je operativnu dobit od 7,75 milijuna kuna. Budući da je na domaćem tržištu povećao prodaju 4 %, a u izvozu 13 %, ukupni prihodi iznosili su 339,3 milijuna kuna, dok je u 2010. godini ostvareno 308,5 milijuna kuna. H. K.

Belupo i Imunološki zavod surađuju s malezijskim tvrtkama

Imunološki zavod planira investirati u razvoj i proizvodne pogone te surađivati s malezijskim partnerima. U pokrajini Perak razvijeni su sektori biotehnologije, farmaceutike i obnovljivih izvora energije. Hrvatske i malezijske tvrtke zajedno mogu razvijati nove proizvode. Direktor Tehnološkog parka Perak, rodom iz BiH, radi u Maleziji već 17 godina. Zahvaljujući njemu razvija se suradnja Imunološkog instituta, Brodarskog instituta i Belupa s malezijskim partnerima.

Robna razmjena između Hrvatske i Malezije iznosi oko 60 milijuna dolara, pri čemu je hrvatski izvoz oko 1,7 milijuna dolara.

H. K.

Zarubježneft – zainteresiran za ulaganja u Hrvatsku

Direktor ruske tvrtke Zarubježneft izvijestio o namjeri gradnje naftne infrastrukture, istraživanju ležišta nafte i plina te kupnje OMV-ove benzinske crpke u Hrvatskoj i BiH. Tvrtka je zainteresirana i za Janaf ako se Vlada odluči za njegovu privatizaciju. U Hrvatsku bi Zarubježneft uložio oko milijardu eura u idućih pet godina. S Janafom je dogovoren projekt cjevovoda za naftne derivate koji bi trebao povezivati Slavonski Brod, Zagreb i Omišalj. Ruska tvrtka namjerava sudjelovati u povećanju Janafovih kapaciteta i s Janafom izaći na natječaje za geološka istraživanja na devet potencijalnih naftnih i plinskih ležišta u Hrvatskoj. Planira uložiti 100 milijuna eura u geološka istraživanja.

Zarubježneft je u državnom vlasništvu, a u BiH posjeduje Rafineriju nafte Bosanski Brod i Rafineriju ulja Modriča i posluje pod imenom Optima Grupa. Ima 79 benzinskih crpki pod brendom Nestro petrol. U Hrvatskoj su osnovane tvrtke Nestro Adria i Nestro Sava. H. K.

Administrativne zapreke proizvođača kamena pri eksploatiranju polja kamena

Prema stručnosti naših obrađivača kamena, odnosno kamenoklesara, Hrvatska bi mogla biti treći proizvođač kamena u svijetu. Problem naših proizvođača je nedostatak sirovine iako je poznato da raspolažemo velikim količinama sirovine, ali je postupak pribavljanja dozvola i odobrenja za eksploataciju kamena vrlo kompliciran i traje sedam do osam godina.

Prvo eksploatacijsko polje crvenog kamena u blizini je Unešića, a drugo kod Planog u okolici Trogira, gdje je u projektu vrijednom milijun eura angažirana i tvrtka Kamen Pazin.

Hrvatski bijeli kamen jedna je od najatraktivnijih sirovina u svijetu. Hrvatska bi trebala proizvoditi gotove proizvode, a ne izvoziti kamene blokove koje drugi prerađuju i zatim ih vraćaju kao gotove proizvode na hrvatsko tržište. Tvrtka Kamen Pazin izvozi 70 % proizvodnje, a eksploataciju kamena provodi pod zemljom.

Važno je naglasiti da je država protiv divlje eksploatacije kamena. Klesarska škola u Pučišću je uzorno i profesionalno vođena škola te nema problema s klesarima kamena.

H. K.

Mala solarna elektrana gradit će se nedaleko od Srba

Program Ujedinjenih naroda za razvoj (UNDP) izgradit će malu solarnu elektranu u selu Ajderovcu, u okolici Srba, u općini Gračac. Selo će dobiti struju budući da je električna mreža uništena za Domovinskog rata. Investicija je vrijedna 188 000 kuna, od čega tvrtka EnergyPLUS, proizvođač solarne energije iz Ludbrega, poklanja solarnu opremu u vrijednosti od 138 000 kuna, a 50 000 kuna daje UNDP.

H. K.

Izvoz traktora u Irak

Bjelovarska tvrtka Hittner, specijalizirana za proizvodnju poljoprivrednih traktora, potpisat će 10 milijuna eura vrijedan ugovor s iračkim partnerom. Hittner treba isporučiti Iraku 1000 traktora u 10 – 15 pojedinačnih isporuka.

H. K.

Radovi u Eko Kaštelanskom zaljevu

Tvrtka Cemex potpisala je sa splitskom Vodoprivredom ugovor o radovima na priključku na kanalizacijski sustav Eko Kaštelanski zaljev. Radove bi trebalo završiti sredinom 2012. godine. Investicija je vrijedna više od četiri milijuna kuna. Prema projektu izgradit će se nova fekalna kanalizacija, crpna stanica i tlačni vod za spajanje na sustav.

H. K.

Lanxess na kongresu Abrafati 2011 u São Paulu, Brazil

Kvalitetni pigmenti za boje i lakove – 85 godina iskustva u službi kupaca

Pigmenti Bayferrox izuzetnih svojstava za najzahtjevnije primjene

Leverkusen – Koncern za specijalnu kemiju Lanxess predstavio se od 21. – 23. studenog u São Paulu, Brazil, na vodećem latinoameričkom stručnom sajmu za industriju boja i lakova, Abrafati 2011. Pod motom "Održivost i tehnologija" bila je predstavljena opsežna paleta proizvoda između kojih također posebne crvene nijanse Bayferrox za primjenu u bojama i lakovima kao i žuti pigmenti specijalnih svojstava.

Usporedno sa složenim modernim sustavima lakova rastu također zahtjevi za sirovine za lakove. Paleta pigmenta izuzetnih svojstava tvrtke Lanxess ispunjava u velikoj mjeri rastuće želje kupaca s obzirom na izuzetnu stabilnost kvalitete tonova boje i intenziteta boje, jednostavnost obrade i pouzdanost kvalitete. Dr. Volker Schneider, upravitelj Global Competence Center Paints u poslovnoj jedinici Inorganic Pigments, naglašava: "Odlučujuće prednosti naših pigmenta izuzetnih svojstava su u vrlo malom intervalu tolerancije u pogledu tona boje i intenziteta boje. Reprodukcijska boje u proizvodnji lakova i premaza je time brža, jednostavnija i sigurnija, čime je nijansiranje smanjeno na minimum." Ti pigmenti se odlikuju dobrim dispergiranjem koje se postiže mikronizacijom, vrlo intenzivnim oblikom mljevenja, koje rezultira znatnim smanjenjem udjela agregata pigmenta u proizvodu.

Crveni tonovi serije Bayferrox 100 pokrivaju širok spektar boja od žute do plavkasto crvene. Lauxov proces je odlučujući za posebna svojstva kvalitete tih pigmenta. On omogućava stabilnost pigmenta na toplinu i štiti ih od promjene tona boje pri intenzivnom dispergiranju te pruža široku primjenu crvenih pigmenta u industri-

ji boja i lakova u gotovo svim temperaturnim područjima. Izuzetna konstantnost kvalitete pigmenta Bayferrox je sigurna osnova svim korisnicima čiji proizvodi moraju ispuniti sve rigorozne specifikacije s obzirom na boju tijekom dugog vremenskog razdoblja.

Tipovi Bayferrox LOM proizvedeni na brazilskoj lokaciji Porto Feliz također su prikazani na Abrafati. "Bayferrox 912 LOM bio je razvijen posebno za pigmentne paste. Mikronizacija pigmenta omogućava dobru disperziju i brzo otapanje", objašnjava Giselle Martins, koordinatorica u Global Competence Center za Latinsku Ameriku.

Kupci najrazličitijih industrija pouzdaju se u kvalitetu pigmenta sortimenta Bayferrox već 85 godina. Za Lanxess je održivost proizvodnje izuzetno važna. Lauxov proces je u proizvodnji tih pigmenta odlučujući za stabilnost mljevenja i konzistentnost kvalitete boje. Na lokaciji Krefeld-Uerdingen taj se proces primjenjuje od 1926. u najvećem proizvodnom pogonu anorganskih pigmenta u svijetu. Metoda predstavlja primjer konzistentne upotrebe reakcijske topline stvorene tijekom sinteze pasti željezova oksida. Ta toplina se ponovno upotrebljava za proizvodnju pare i vruće vode u sljedećim procesnim stupnjevima. Sve navedeno rezultira procesom čija energetska učinkovitost do sada još nije nadmašena.

Lanxess je jedan od vodećih proizvođača anorganskih pigmenta na bazi oksida željeza u svijetu. Pojavljuju se kao sastojci već 85 godina u bojama i lakovima, plastičnim masama, papiru, posebnim tonerima itd. Schneider naglašava: "Naši Global Competence Centers nude servisnu djelatnost i pomoć u svim pitanjima tehničke primjene. Također razvijamo rješenja zahtjeva koji će biti aktualni tek u budućnosti."

Poslovna jedinica IPC pripada Lanxessovu segmentu Performance Chemicals, koji je u poslovnoj godini 2010. postigao promet od 2 milijarde eura.

H. K.

Lanxess na UK Concrete Show 2012

Bayferrox i Colortherm: pigmenti tvrtke Lanxess donose boju u gradove

Leverkusen – Na stručnom sajmu UK Concrete Show, koji se održao od 22. – 23. veljače 2012. u engleskom gradu Coventryju, koncern za specijalnu kemiju Lanxess predstavio je anorganske pigmente za bojenje građevinskog materijala kao i pripadajuće tehničke servise. "Najvažniji industrijski sajam u Ujedinjenom Kraljevstvu je neprikosnovena priredba za arhitekate, planere, proizvođače i distributere konstrukcijskih materijala. Ovdje smo predstavili stručnjacima iz domovine i inozemstva kako Lanxess opslužuje građevinsku struku proizvodima prilagođenim specifičnim klijentima i tehničkom ekspertizom za postojano bojenje betona", izložio je Simon Kentesber, voditelj prodaje u poslovnoj jedinici Inorganic Pigments pri tvrtki Lanxess Limited.

Za vrijeme kongresa gospodin Kentesber održao je predavanje 22. veljače pod naslovom: "Upotreba obojenog betona u arhitekturi". Taj seminar je poziv stručnjacima da zamijene često sivu i žalosnu sliku važnog građevinskog materijala betona pokazujući im kako boja može donijeti ne samo estetske prednosti već također ekonomsku i održivu korist. Pri tome je Kentesber pokazao mogućnost bojenja betona primjenom najmodernijih tehnologija i formulacija.

Anorganski pigmenti tvrtke Lanxess odlikuju se odličnim intenzitetom boje, izuzetno su otporni na svjetlo i atmosferilije, a pokazuju dobru kvalitetu uz jednostavnu obradu prihvatljivu za okoliš. Dostupni su u obliku praška, kompaktnih pigmenta ili granula, a upotrebljavaju se za bojenje građevinskih materijala kao npr. betona, betonskih komponenti, pločnika i asfalta.

Global Competence Center Construction poslovne jedinice Inorganic Pigments pruža svojim kupcima tehničku podršku u svim pitanjima vezanim uz obradu pigmenata kao i tehnologiju njihova miješanja i doziranja.

Opsežne obavijesti o sadržaju palete proizvoda i sveobuhvatnoj uslužnoj djelatnosti nalaze se na internetskoj stranici: www.bayferrox.com.

Poslovna jedinica Inorganic Pigments tvrtke Lanxess raspolaže proizvodnim postrojenjima u Njemačkoj, Brazilu i Kini, a godišnji kapacitet joj je oko 350 000 tona pigmenata željezova i kromova oksida. Pripada segmentu Performance Chemicals, koji je u poslovnoj 2010. godini ostvario promet od 1,98 milijardi eura.

H. K.

Udruga za istraživanje genoma

Njemačke tvrtke, među njima BASF, Henkel, Bayer, Wacker Chemie i Degussa, udružile su se u zajedničkom poduhvatu Industrieverbund Mikrobielle Genomforschung (IMG) za istraživanje mikrobnih genoma i primjenu u industriji. Udruga sa sjedištem u Düsseldorfu dobiva financijska sredstva za svoje projekte od industrije i države. Projekti istražuju mogućnosti poboljšanja učinkovitosti mikroorganizama koji se upotrebljavaju u tehnološkim procesima i razvoj novih proizvoda od mikroorganizama. U deset godina industrija i njemačko ministarstvo za obrazovanje i istraživanje uložit će oko 800 milijuna dolara u različite industrijske biotehnološke projekte.

M. B. J.

Millikenov mikrobiološki laboratorij

Tvrtka Milliken Chemical Europe otvorila je u tehničkom centru u Gentu, Belgija, mikrobiološki laboratorij, koji će služiti potrebama kupaca njihova proizvoda AlphaSan, keramičke ionskoizmjenjivačke smole na osnovi cirkonijeva fosfata, koja sadrži srebro. Tehnologija AlphaSan daje antimikrobna svojstva plastici, vlaknima, tekstilu, pjenama i oblogama.

M. B. J.

Albemarle i nove tehnologije goriva

Tvrtka Albemarle otvorila je novi odjel za tehnologije za goriva koje su alternativa postojećima, koji se bavi razvojem katalizatora za naftonosni pijesak, prevođenjem ugljena u tekućine, kao i dobivanjem goriva iz biomase.

M. B. J.

Lonza u južnoj Kini

Švicarska tvrtka Lonza koja proizvodi fine i biofarmaceutske kemikalije otvorila je u južnoj Kini na lokaciji Nansha u gradu Guangzhou najveću stranu tvornicu kemikalija za farmaceutske industriju. Lonza ondje ima i proizvodnju vitamina niacinamida, kao i razvojno-istraživački centar. Predviđa se proizvodnja i do 20 različitih proizvoda. To je treća po redu tvornica tvrtke Lonza u svijetu za lijekove na osnovi malih molekula.

M. B. J.

Licencija Genentechu za hormon rasta

Genentech ima licenciju za ALTU-238, pripravak hormona rasta, koji se uzima jednom tjedno. Pripravak je razvijen primjenom tehnologije za kristalizaciju proteina tvrtke Altus Pharmaceuticals iz Cambridgea u Massachusettsu, SAD, koja je za to dobila 15 milijuna dolara i udjel od prodaje. Genentech preuzima i udjel u vrijednosti od 15 milijuna dolara u tvrtci Altus.

M. B. J.

AGC Glass Europe u Poljskoj

AGC Glass Europe, veliki europski proizvođač ravnog stakla, dobio je 70 %-tni udjel u poljskom FGT-u (Fassaden Glas Technik Polska), koji proizvodi staklo za građevinarstvo. Imaju jednu od najvećih peći za staklo u Europi. Proizvodi dvostruko prozorsko staklo, sigurnosno kaljeno staklo i lamelirano staklo za građevinarstvo. Oba poduzeća smatraju da će udruženim snagama ojačati svoju poziciju na tržištu Srednje Europe, a posebno u Poljskoj.

M. B. J.